

Душан Р. Стефановић¹*Универзитет у Приштини**са привременим седиштем у Косовској Митровици**Филозофски факултет*

Прегледни рад

Примљено: 25. 4. 2025.

Прихваћено: 1. 7. 2025.

DOI: <https://doi.org/10.46630/gsrj.23.2025.23><https://orcid.org/0009-0007-8668-7016>

ПРЕГЛЕД ДОСАДАШЊИХ ОНОМАСТИЧКИХ ИСТРАЖИВАЊА АЛЕКСИНАЧКОГ ПОМОРАВЉА

Предмет истраживања у овом раду је сумирање досадашњих ономастичких истраживања спроведених на простору Алексиначког Поморавља. С обзиром на то да је и у великом броју истраживања историчара објављивана богата ономастичка грађа, пре свега антропонимијска, овде су представљени и њихови најзначајнији резултати. Преглед је писан хронолошки према години објављивања, а потреба за оваквом врстом пресека јавила се услед непосвећивања довољне пажње кроз историју овој лингвистичкој поддисциплини на простору Алексиначког Поморавља.

Кључне речи: ономастика, Алексиначко Поморавље, дијалектологија.

Предео Алексиначког Поморавља, географски смештеног између Мезграјске пречаге на југу, Сталаћке клисуре на северу, врхова Буковика и долине Јужне Мораве (БОГДАНОВИЋ 1987: 29), често је због разних друштвено-економских и политичких прилика био предмет различитих истраживања, пре свега географа, етнолога, историчара итд. Специфичност језика, слухом регистрованог код истраживача, изазвала је потребу за посезањем озбиљнијих истраживања на пољу лингвистике, те је из тог разлога језику Алексиначког Поморавља посвећивана посебна пажња (ЂОРЂЕВИЋ 1903; БЕЛИЋ 1905; ИВКОВИЋ 1912; БОГДАНОВИЋ 1987; ТОМА 1998: 23; МИЛИЋЕВИЋ 2006, фототипско издање; ОКУКА 2008; БОГДАНОВИЋ, РАДОМАН ЦВЕТИЋАНИН, ЛОНЧАР РАИЧЕВИЋ 2019). Међутим, увидом у дијалектолошку литературу с простора Алексиначког Поморавља стиче се утисак да је пажња посвећивана искључиво говору, те да ширих организованих ономастичких истраживања није било. Много пре оснивања Одбора за ономастику при Српској академији наука и уметности, када су широм српског језичког простора организована теренска истраживања прикупљања ономастичке грађе, предео Алексиначког Поморавља био је интересантан етнолозима из различитих разлога. Као најактивнији, уједно и најзначајнији, што се показало много година касније, издаваја се Т. Ђорђевић.

¹ dusan.stefanovic@pr.ac.rs

Пионирским радом, када је реч о презентовању ономастичке грађе с простора Алексиначког Поморавља сматра се управо истраживање Т. Ђорђевића, етнолога, с почетка XX века (1899). Он се бави семантиком одређених личних имена, прикупљених у оквиру ширих истраживања. Као етнолог приказује шта је то што може утицати на избор личних имена новорођенчета. Том приликом износи богату антропонимијску грађу, која обухвата лична имена, презимена, породична имена и имена одмила. Нека од имена одмила која доноси из Лужана су: *Стојан: Танча, Тане, Столе, Цоја; Јован: Ванча, Ване, Јоле*; Тривун: *Триле, Триша, Трилко* и др. Т. Ђорђевић под појмом презиме сматра „оно име које се обично даје изван куће” (ЂОЂРЕВИЋ 1899: 146), што би били заправо лични надимци. Нека од забележених у Лужану су: *Ајдамак, Пљоска, Дода, Чеперко* и др. Из Тешице наводи *Путпудајка*, из Стублине *Калуђер*, а из Алексинца *Кољиквачка, Сунђер, Цунцулеја* и др. Уз сваки надимак, Т. Ђорђевић наводи и семантички део, онда када је забележен на терену.

Б. Перуничкић се у монографији *Алексинац и околина* бави историјским развојем Алексинца и Алексиначког Поморавља, а свега у неколико наврата износи и податке релевантне ономастичкој науци (1978: 64–72, 1026–1119). Објављује попис домаћина у капетанији алексиначкој који су 1834. године платили спахијске приходе: главницу, жировницу, понашу, кљук итд., и то из двадесет три села, од којих данас многа и припадају простору Алексиначког Поморавља. Забележена су мушка лична имена из презимена из Јабуковца, Вукашиновца, Рутевца, Брадарца, Ћићине, Бобовишта, Алексинца, Глоговице, Катунa, Добрујевца, Станаца, Липовца, Црне Баре, Пруговца, Бујмира, Вакупа, Краљева, Суботинца, Болвана, Мозгова, Црног Кала, Руишка и Дреновца. Такође, сматрамо још значајнијим, објављује попис житеља и њихове имовине у вароши Алексинцу 1863. године. Овај попис броји укупно 1.983 мушких и 1.685 женских лица. Неки од података, конструкција лично име + презиме, важних за ономастику, а на основу којих се могу вршити даље анализе ономастикона из наведеног периода, јесу следећи: *Гојко Јовановић, Ђурђе Белић, Коста Димитријевић, Станко Стасковић, Гаврил Мијовић* и др.

Након истраживања В. Вукадиновића и Н. Богдановића (1986; 1986; 1990; 2004), који у *Ономатолошким прилозима* објављују антропонимију и микротопонимију Голака и села територијално смештених близу граница Алексиначког Поморавља, први ономастички прилог је представљање ономастичке грађе из села Преконози Г. Миловановића (2003: 617–633). Као најзначајнији део издваја се презентовање фамилијарних надимака *Врдинци, Ђушевици, Микинци, Јанковци* и др. Поред навођења основних облика фамилијарних надимака, Г. Миловановић износи и податке о свакој фамилији, те закључује да је највећи број фамилија досељен из околине Сврљига. Аутор, такође, наводи и четири микротопонима, и то: *Оробрерци, Палилуци (Чука), Падина (Чубура)* и *Мечја глава*.

С. Ђурђевић и З. Стевановић у раду „Нови извори за проучавање страдалих лица у Ослободилачким ратовима од 1912. до 1918. године” (2014: 53–61) доносе вредан ономастички прилог у виду пописа личних имена и презимена учесника ослободилачких ратова с простора Алексиначког Поморавља. Грађа је ексерцирана из *Протокола умрлих лица парохије добрујевачке (1906–1919)* и преузета са спомен-плоче на Задружном дому из Глоговице. Аутори навођењем личних имена и презимена остављају сведочанство о мештанима с почетка XX века из села Горњи Крупац (*Сретко Стојадиновић, Владимир Пешић, Антоније Андрејевић* и др.), Добрујевац (*Милан Стојковић*), Катун (*Михаило Стојадиновић, Добросав Николић, Никола Здравковић* и др.), Липовац (*Станојло Николић, Стеван Стевановић, Василије Филиповић* и др.), Пруговац (*Никодије Павковић, Божидар Николић, Панта Ристић* и др.), Станци (*Василије Миладиновић, Милета Јовановић, Михаило Динић* и др.), Црна Бара (*Божин Стевановић, Милан Миловановић, Видојко Живановић* и др.) и Глоговица (*Јован Живковић, Младен Ристић, Александар Здравковић* и др.).

Списак погинулих лица за време бугарске окупације у периоду од 1915. до 1918. године са простора Алексиначког Поморавља објављује З. Стевановић (2015: 445–462). Ово истраживање, засновано на основу објављених и необјављених докумената насталих непосредно по окончању рата, доноси велики број личних имена и презимена лица рођених с краја XIX и с почетка XX века. Објављена су имена и презимена погинулих лица из следећих села: Врћеновица (*Данило Алексић, Јеврем Јанковић* и др.), Честа (*Милева Јевтић, Лепосава Мијаиловић* и др.), Чукуровац (*Љубица*), Шурић (*Милан Станисављевић, Љуба Николић*), Вукања (*Драгутин Петковић, Александар Станковић* и др.), Гредетин (*Милутин Ракић, Ђође Ђорђевић* и др.), Горњи Адровац (*Марко Прокић, Душан Прокић* и др.), Грејач (*Живко Петровић, Милорад Пешић, Никодије Пешић*), Велики Дреновац (*Божин Ђорђевић, Драгомир Ристић*), Суповац (*Милојко Митић, Станија Станковић* и др.), Дашница (*Алекса Цветковић, Миладин Николић*), Доњи Љубеш (*Живко Ивковић, Богосав Мирковић* и др.), Витковац (*Светислав Симоновић, Љубисав Давидовић* и др.), Горњи Љубеш (*Илија Станојевић, Чедомир Станојевић* и др.), Доње Сухотно (*Светозар Петровић, Милоје Јанковић*), Житковац (*Софија Ивановић, Ленка Станковић*), Јаковље (*Ћира Николић, Велимир Богдановић* и др.), Радевце (*Чедомир Томић, Милосава*), Крушје (*Милојко Бабић, Владимир Лазић* и др.), Лознац (*Сибин Божиновић*), Каменица (*Аврам Милосављевић, Миливоје Јовановић* и др.), Копривница (*Добросав Николић, Владимир Младеновић* и др.), Голешница (*Живко Илијић, Благоје Ђорђевић* и др.), Корман (*Илија Стојковић, Милета Милојковић* и др.), Љуптен (*Добросав Ђорђевић, Милан Димитријевић* и др.), Кулина (*Љубисав Недељковић, Зарија Станковић* и др.), Породин (*Радивоје Милосављевић, Живадин Петковић* и др.), Моравац (*Милорад Димић, Срећко Савић* и др.), Прћило-

вица (*Светомир Младеновић, Милутин Мишовић* и др.), Доњи Адровац (*Владимир Милићевић, Јован Стефановић* и др.), Тешица (*Божин Вучић, Душан Трифуновић* и др.), Трњане (*Милосав Латински, Петар Маринковић* и др.), Лоћика (*Љубомир Петровић, Михаило Петковић* и др.), Мали Дреновац (*Милева Дејановић, Сенија Коцић* и др.). Овако изнет концепт може бити својеврсни показатељ система личних имена и презимена с краја XIX и с почетка XX века.

У оквиру истраживања за потребе писања мастер рада, Е. Лазаревић бавила се алексиначким ходонимима (ЛАЗАРЕВИЋ 2018). Прикупљеној грађи приступила је са лексичко-семантичког становишта и грађу поделила у две шире семантичке групе, и то: 1) ходоними антропонимске мотивације / антропонимични ходоними; 2) ходоними топонимске мотивације / топонимични ходоними. Даља подела антропонимичних ходонима подразумевала је формирање подгрупа према личним именима личности из периода средњовековне Србије (*Душанова, Кнеза Лазара* и др.), личним именима личности из периода Првог и Другог српског устанка (*Карађорђа Петровића, Петра Добрњца* и др.), личним именима учесника српско-турских ратова (1876–1877) (*Наредника Влајка*), личним именима војсковођа, ратника и учесника у Првом светском рату (*Војводе Мишића, Војводе Путника* и др.), личним именима Алексинчана из периода Народноослободилачке борбе који су деловали на подручју Алексинца (*Алексе Маркишића, Љупчета Николића* и др.), личним именима учесника Народноослободилачког рата који су деловали на подручју читаве земље (*Бошка Бухе, Саве Ковачевића* и др.), личним именима ратника из периода распада СФРЈ (*Мајора Милана Тепића*), личним именима политичара из различитих епоха (*Димитрија Туцовића, Леополда Рибара* и др.), личним именима знаменитих Алексинчана који су се истакли у различитим областима (*Велимира Рајића, Тихомира Ђорђевића* и др.) и личним именима песника, писаца и народних певача (*Алексе Шантића, Стевана Сремца* и др.). Једнак број семантичких подгрупа формиран је и код топонимичних ходонима, те Емилија Лазаревић тако издваја оронимичне ходониме (*Јастребачка, Ловћенска* и др.), хидронимичне ходониме (*Дринска, Јабланичка* и др.), хоронимичне ходониме (*Косовска, Сремска*), ојконимичне ходониме (*Дрварска, Нишка* и др.), ктиронимичне ходониме (*Дечанска, Липовачка* и др.), хрононимичне ходониме (*Делиградска, Орашачка* и др.), егронимичне ходониме (*Извиђачка, Омладинских бригада* и др.), апелативне ходониме (*Омладинска, Спортска* и др.), ходониме у чијој је основи етноним (*Руска*) и ходониме у чијој је основи фитоним (*Јеловица*). Ауторка закључује да је забележено више антропонимичних ходонима и да се по фреквентности издвајају ходоними који су добили назив према борцима из Другог светског рата.

Д. Стефановић бави се мотивима настанка личних надимака у Трњању, Корману, Срезовцу и Витковцу (2019а: 193–220). На основу прикупљене

грађе, која обухвата 472 лична надимка, формирано је укупно тринаест семантичких група, и то: 1) надимци мотивисани понашањем или поступцима појединаца у друштву (*Бужда, Пижља, Пировинка* и др.); 2) надимци мотивисани занимањем или каквом другом активношћу у вези са послом којим се баве (*Армоничке, Касапин, Поштар* и др.); 3) надимци мотивисани физичким изгледом појединца (*Дебељко, Цвикераш, Шиља* и др.); 4) надимци мотивисани разновразним зоонимима (*Биво, Гугутка, Жабац* и др.); 5) надимци мотивисани породичним презименом (*Гвозден, Јевта, Крста* и др.); 6) надимци мотивисани пореклом појединца или каквим етником (*Алексинчанин, Грчки, Црногорац* и др.); 7) надимци мотивисани именима, презименима или надимцима познатих личности (*Валтер, Каталински, Саламунка* и др.); 8) надимци мотивисани већ постојећим надимцима рођака (*Бабачко, Громче, Сера* и др.); 9) надимци мотивисани говорном маном појединаца (*Кесер, Пискавац, Цана* и др.); 10) надимци мотивисани карактерном особином појединца (*Анђео, Дрнда, Лошко* и др.); 11) надимци жена мотивисани већ постојећим надимком мушкарца (*Гуливерка, Цакићка, Микерка* и др.); 12) надимци мотивисани фитонимима (*Мушмула*); 13) надимци нејасне мотивације (*Беленгир, Саплак, Цуцулеја* и др.). Након навођења ономастичке грађе формиран је и речник по устаљеним методолошким поступцима.

Исти аутор (СТЕФАНОВИЋ 2019б: 109–116) издваја словенска имена из Доњег Љубеша, ексцерпирана из матичних књига рођених. Резултати анализе, који обухватају 153 различита лична имена словенског порекла, показују да мотивне лексеме у личним именима мештана Доњег Љубеша могу бити именице (*Јагодинка < Јагодина, Јаворка < јавор, Славијанка < слава* и др.), придеви (*Мијодраг < мио, Радијонка < рад(ан), Драгомир < драг* и др.) и глаголи (*Станица < стати, Бранислав < бранити (се), Владан < владати*).

Д. Стефановић, такође, доноси ономастичку грађу из Срезовца и Витковца (2021: 134–139), села смештених у северозападном делу Алексиначког Поморавља. Речнички је узбучена ономастичка грађа која подразумева 77 личних надимака из Витковца и 67 личних надимака из Срезовца. Неки од забележених личних надимака из ова два села су *Бакраче, Босанац, Жица, Командант, Мајмун, Риша* и др.

У издању Центра за културу и уметност 2022. године објављен је *Речник Алексиначког Поморавља* (БОГДАНОВИЋ И РАДОМАН ЦВЕТИЋАНИН 2022). Овај речник доноси махом грађу коју је Недељко Богдановић прикупљао на терену приликом дијалектолошких истраживања говора Алексиначког Поморавља. Иако тада ономастичке јединице нису биле предмет његових истраживања, он их је успутно бележио, те су многе од њих први пут објављене тридесет година касније у наведеном речнику. Своје место у речничком делу нашли су углавном ојконими (*Горње Сухотно, Катун, Трњане* и др.), микротопоними (*Делнице, Обла глава, Поило* и др.) и понеки

регистровани етници и ктетици (*Круијанин, Круијанка, Круијанче, Љубешанин, Љубешанка, Љубешанче* и др.). Забележен је оскудан број антропонима, те се да закључити да је Недељко Богдановић успутно забележио неке, рекли бисмо, специфичне облике. Тако су у речник унети лични надимци (*Безрепоња, Милезарка*), породични надимци (*Брзићовци, Градоњци, Сирићарци*), лична имена (*Анђел, Борисов, Велко, Гвојздена, Паскал*), хипокористици (*Брта, Џида*) и једно презиме (*Амерковић*).

Издавањем и анализом личних надимака мештана Доњег Љубеша, Д. Стефановић (2022: 47–59) наставља представљање ономастике овог алексиначког села. Аутор грађу разврстава у дванаест семантичких група, и то: 1) зооними у надимцима (*Ајкула, Глиста* и др.); 2) надимци мотивисани занимањем појединаца (*Брашњар, Грнчар* и др.); 3) надимци мотивисани понашањем појединаца у друштву (*Делија, Струја* и др.); 4) надимци мотивисани именима, презименима и(ли) надимцима познатих личности (*Бајага, Шумахер* и др.); 5) надимци мотивисани физичким изгледом појединца (*Жућа, Трта* и др.); 6) надимци мотивисани презименом (*Аврам, Мирче* и др.); 7) надимци мотивисани пореклом или каквим етником или етнонимом (*Врањанац, Црногорац* и др.); 8) фитоними у надимцима (*Банана, Краставац* и др.); 9) надимци мотивисани већ постојећим надимком рођака (*Кешиница, Тарзанка* и др.); 10) надимци мотивисани кулинарском лексиком (*Квасац, Сирко* и др.); 11) надимци мотивисани карактерном особином (*Ђаволица, Кошава* и др.); 12) надимци нејасне мотивације (*Албаистин, Мурдар* и др.).

Ономастичку грађу из алексиначког села Корман доноси Д. Стефановић (2024: 53–66), објављујући је без даље анализе, а према упутствима Одбора за ономастику САНУ. На тај начин научној и широкој јавности презентована је ономастичка грађа, која обухвата микротопониме и антропониме у тренутку прикупљања грађе пунолетних мештана. Неки од забележених микротопонима су *Бобовски кључ, Корманска река, Церјак* и др., док су од антропонимских категорија забележена презимена (*Качаревић, Стаменковић, Тасић* и др.), мушка и женска лична имена (*Ивица, Родољуб, Светлана* и др.), мушки и женски лични надимци (*Бонбона, Папучиница, Полен* и др.), мушки и женски хипокористици (*Драги, Дана, Мира* и др.). Фамилијарни надимци нису забележени на терену.

Богат попис личних имена и презимена значајан за историјску ономастику Алексиначког Поморавља доноси А. Динчић (2025: 401–429). Поред истицања положаја војних заробљеника с простора Алексиначког Поморавља током Другог светског рата, аутор износи, на основу објављених и необјављених извора, списак личних имена и презимена заробљеника. С тим у вези, нека од забележених конструкција лично име + презиме су следеће: *Добривоје Јовановић, Радивоје Петковић, Сретко Милојевић, Миодраг Стојковић, Евгеније Трифуновић* и др. Захваљујући овако презентованој

ономастичкој грађи, на коју се може надовезати објављена грађа из периода након Другог светског рата, може се стећи увид у ономастички систем Алексиначког Поморавља XX века, чије би представљање могло бити задатак истраживача у будућим временима.

Још један прилог историјској ономастици Алексиначког Поморавља доноси З. Стевановић (2025: 311–332). Он објављује списак личних имена и презимена народних посланика с простора алексиначког округа бираних по одредбама Устава из 1869. до 1888. године. Забележене су педесет пет конструкције лично име + презиме народних посланика из алексиначког округа, од којих су неке: *Борђе Брачинац*, *Добросав Бркић*, *Никола Јовић* и др. Овим истраживањем стиче се увид у форме имена и презимена одређеног броја мештана из XIX века.

Почетком 2025. године на Филозофском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици одбрађена је докторска дисертација *Ономастика Алексиначког Поморавља* (СТЕФАНОВИЋ 2025). Објављена је и структурно-семантички анализирана ономастичка грађа из дотад деветнаест необрађених пунктова, те је тако доступна грађа из Банковца, Бовна, Горњег Сухотна, Горњег Љубеша, Гредетина, Грејача, Доње Пешчанице, Доњег Сухотна, Доњег Адровца, Јасења, Каменице, Катун, Крајева, Крушја, Лознаца, Лужана, Малог Дреновца, Трњана и Честе. Анализиране су све ономастичке категорије, и то: микропоними, презимена, мушка и женска лична имена, мушки и женски лични надимци, мушки и женски хипокористици и фамилијарни надимци. Овим истраживањем показује се да су на ономастички систем Алексиначког Поморавља утицали различити друштвено-економски и историјски фактори, те да су сталне миграције становништва у прошлости прилично утицале на антропонимију овог поднебља. Након дијалекатског описа Н. Богдановића, научна јавност овом дисертацијом добила је и попис и опис ономастичког система.

Овом приликом потребно је истаћи да је у Архиви Одбора за ономастику доступна ономастичка грађа коју је Н. Богдановић пописао у оквиру својих поменутих дијалектолошких истраживања, те је тако расположива грађа из следећих села: Беља, Брадарац, Вакуп, Горњи Адровац, Горњи Крупац, Дашница, Доњи Крупац, Житковац, Копривница, Кулина, Липовац, Лоћика, Ћићина, Црна Бара и Шурић. Такође, доступна је и грађа В. Вукадиновића, који је Одбору за ономастику приложио грађу из следећих села: Алексиначки Бујмир, Бели Брег, Бобовиште, Велики Дреновац, Витковац, Врћеновица, Врело, Вукања, Вукашиновац, Глоговица, Голешница, Горња Пешчаница, Добрујевац, Доњи Љубеш, Дражевац, Јаковље, Катун, Корман, Љуптен, Мозгово, Моравац, Моравски Бујмир, Нозрина, Породин, Пруговац, Радевац, Рсовац, Рутевац, Срезовац, Стублина, Суботинац и Чукуровац.

На основу увида у грађу којом располажемо и прегледа најзначајнијих истраживања у којима је презентована ономастичка грађа, да се примети-

ти да систем имена није завређивао велику пажњу истраживача. Међутим, „недостатак ономастичких радова на простору Алексиначког Поморавља може се надоместити континуираним радом и систематским истраживањима, будући да се онимима даје комплетна слика о историји једног краја” (СТЕФАНОВИЋ 2021: 135). Уопштено гледано, на ономастику Алексиначког Поморавља утицали су различити друштвено-историјски и економски фактори. Процес насељавања становништва изазван различитим миграционим струјама и те како је утицао на антропонимски систем, те је потреба за монографским описом ономастике утолико већа, што би могао бити један од будућих задатака научних радника. Такође, речничким узбуђивањем досад објављене ономастичке грађе могао би се стећи увид у ономастички систем овог поднебља кроз време. За крај, овако конципираним прегледом даје се слика досад обрађених послова, те ће се даљим пописима и анализама приступити знатно једноставније.

Цитирана литература

- БЕЛИЋ, Александар. *Дијалекти источне и јужне Србије*. Београд: Државна штампарија Србије, 1905.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко. „Микротопонимија Голака”. *Ономатолошки прилози VII* (1986), стр. 483–498.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко. *Говор Алексиначког Поморавља*. Београд: САНУ, 1987.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко и ВУКАДИНОВИЋ, Вилотије. *Ономастика сокобањског Голака*. Сврљиг: Етно-културолошка радионица, 2004.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко, РАДОМАН ЦВЕТИЋАНИН, Маја, ЛОНЧАР РАИЧЕВИЋ, Александра. *Алексиначки језички поучник*. Алексинац: Центар за културу и уметност Алексинац, 2019.
- ВУКАДИНОВИЋ, Вилотије. „Антропонимија Голака”. *Ономатолошки прилози VII* (1986), стр. 499–511.
- ВУКАДИНОВИЋ, Вилотије. „Микротопонимија Сокобањске котлине”. *Ономатолошки прилози XI* (1990), стр. 367–398.
- ДИНЧИЋ, Александар. „Војни заробљеници Алексиначког Поморавља у Другом светском рату (1941–1945)”. *Алексинац 190 година у слободи од ослобођења 1833. до наших дана*, Алексинац, 2025: стр. 401–429.
- ЂОРЂЕВИЋ, Тихомир. „О скупљању имена”. *Караџић I* (1899), стр. 147–154.
- ЂОРЂЕВИЋ, Тихомир. „Оглед из граматике народног говора Алексиначке Мораве”. *Караџић II* (1903), стр. 1–2.
- ЂУРЂЕВИЋ, Светлана и СТЕВАНОВИЋ, Зоран. „Нови извори за проучавање страдалих лица у Ослободилачким ратовима од 1912. до 1918. године”. *Караџић 6* (2014), стр. 53–61.

- ИВКОВИЋ, Милош. „Извештај о испитивању говора у североисточној Србији”. *Годишњак СКА XXV* (1912), стр. 369–374.
- ЛАЗАРЕВИЋ, Емилија. „Ходоними Алексинца”. Одбраћен мастер рад, Ниш: Филозофски факултет, 2018.
- МИЛИЋЕВИЋ, Милан. *Кнежевина Србија*. Београд 1876. Београд: Book Marso, 2006.
- МИЛОВАНОВИЋ, Гојко. „Порекло становништва у насељима Моравског Голака, проширено издање”. *Алексиначко Поморавље, Бања, Голак*, Београд, 2013: стр. 617–633.
- ПЕРУНИЧИЋ, Бранко. *Алексинац и околина*. Алексинац: Скупштина општине, 1978.
- СТЕВАНОВИЋ, Зоран. „Страдања у Моравском срезу за време бугарске окупације 1915–1918”. *Алексинац и околина у прошлости – 500 година од првог писаног помена*, Алексинац, 2015: стр. 445–462.
- СТЕВАНОВИЋ, Зоран. „Народни посланици за срезове алексиначког округа и варош Алексинац бирани по одредбама Устава из 1869. године до 1888. године”. *Алексинац 190 година у слободи од ослобођења 1833. до наших дана*, Алексинац, 2025: стр. 311–332. <https://doi.org/10.46793/Aleksinac190.311S>
- СТЕФАНОВИЋ, Душан. „Мотиви настанка личних надимака у селима северозападног дела Алексиначког Поморавља”. *Наука без граница* 2 (5), Косовска Митровица, 2019а, стр. 193–220.
- СТЕФАНОВИЋ, Душан. „Мотивисаност личних имена у Доњем Љубешу код Алексинца”. *Баштина* 49 (2019б), стр. 109–116. <https://doi.org/10.5937/bastina1949109S>
- СТЕФАНОВИЋ, Душан. „Грађа за будући Ономастикон Алексиначког Поморавља”. *Српска баштина* 6 (1) (2021), стр. 134–139.
- СТЕФАНОВИЋ, Душан. „Лични надимци у Доњем Љубешу код Алексинца”. *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, LII (2) (2022), стр. 47–59. <https://doi.org/10.5937/zrffp52-32187>
- СТЕФАНОВИЋ, Душан. „Ономастика алексиначког Кормана”. *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, LIV (1) (2024), стр. 53–66. <https://doi.org/10.5937/zrffp54-47059>
- СТЕФАНОВИЋ, Душан. „Ономастика Алексиначког Поморавља”. Одбраћена докторска дисертација, Косовска Митровица: Филозофски факултет, 2025.
- ТОМА, Пол-Луј. „Говори Ниша и околних села”. *Српски дијалектолошки зборник* XLV (1998), стр. 11–469.
- ОКУКА, Miloš. *Srpski dijalekti*. Zagreb: SDK Prosvjeta, 2008.

Dušan R. Stefanović

A REVIEW OF PREVIOUS ONOMASTIC RESEARCH IN THE ALEKSINAC POMORAVLJE REGION

The subject of this paper is a synthesis of previous onomastic research conducted in the Aleksinac Pomoravlje region. Given that a substantial body of onomastic material has also been published within the historical studies of the area, the most significant findings from these works are also presented. The review is organized chronologically, based on the year of publication. The need for such an overview has arisen due to the insufficient attention devoted to this linguistic subdiscipline in the Aleksinac Pomoravlje region.

Keywords: onomastics, Aleksinac Pomoravlje, dialectology.